

zaradi neposredne odvisnosti od primanjiljaja finančnih sredstev za te namene.

Nivo družbenega standarda v prvem polletju ni upadel, saj so bili izvedeni vsi načrtovani osnovni programi SIS družbenih dejavnosti. Ocenjujemo, da bodo do konca leta na področju družbenih dejavnosti realizirane vse letošnje naloge ob nespremenjenih prispevnih stopnjah v primeru, da bodo deblokirani določeni viški sredstev SIS družbenih dejavnosti in da bodo osebni dohodki v gospodarstvu ohranili sedanjo dinamiko rasti.

Splošna poraba občine je bila usklajena z interventnimi zakoni.

Izvršni svet ob ocenjevanju uresničevanja nalog letošnje Resolucije ob polletju ugotavlja, da:

- »korigirani podatki, ki se nanašajo na spremljanje industrijske proizvodnje naših organizacij združenega dela kažejo na stalno rast v letošnjih mesecih,

- na področju zunanjetrgovinske menjave ne dosegamo lanskega letnih rezultatov, kljub bistveno višje planiranim izvoznim ciljem organizacij združenega dela za letošnje leto, kar v pretežni meri odraža vplive neustreznih sistemskih rešitev na tem področju; kot pozitiven rezultat Izvršni svet ocenjuje dosežen pozitivni neto zunanjetrgovinski efekt,

- izjemno visoka stopnja inflacije destimulativno vpliva na premik k učinkovitejšemu gospodarjenju, destimulira motiviranost za izvajanje nalog in povzroča težnje po visoki rasti vseh oblik porabe,

- so doseženi dohodkovni rezultati naših organizacij združenega dela v pretežni meri odraz visoke stopnje rasti cen in da je izpad sredstev za reprodukcijo pogojen s prenizko realizacijo in s prevelikim porastom poslovnih stroškov in ostalih porabljenih sredstev,

- so izgube bistveno višje kot so bile po zaključnem računu oziroma po periodičnem obračunu in da so nastale v velikih proizvodnih sistemih elektrogospodarstva, strojegradnje, SOZD Iskra in v gradbeništvu; Izvršni svet ocenjuje, da so nekateri vzroki za ugotovljeno stanje objektivne narave, vendar pa ugotavlja, da se organizacije združenega dela niso pravočasno prilagodile spremenjenim pogojem gospodarjenja in da so v časovnem zaostanku pri razvoju in osvajanju novih proizvodnih programov,

- je informacijska osnova na kateri temelji ocenjevanje doseženih gibanj pomanjkljiva, ker vpliva na selektivno obravnavanje posameznih problemov.

Izvršni svet podpira aktivnosti Izvršnega sveta SR Slovenije, ki izhajajo iz majske analize za dograjevanje gospodarskega sistema in ukrepov ekonomskega sistema na ravni federacije, da bi z njimi uveljavili tržne pogoje gospodarjenja in samostojnost organizacij združenega dela kot blagovnih producentov.

OBČINA LJUBLJANA-ŠIŠKA

Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo

Komisija za turizem in gostinstvo, trgovino in cene

ANALIZA EKONOMSKEGA RAZVOJA GOSTINSTVA IN TURIZMA V OBČINI LJUBLJANA-ŠIŠKA

0. UVOD

1. ANALIZA KVANTITATIVNIH KAZALCEV

- 1.1. Poslovni rezultati
- 1.2. Dejavnost nosilcev gostinsko-turistične ponudbe
- 1.3. Gostinske zmogljivosti
- 1.4. Turistični promet
- 1.5. Primerjava z dejavnostjo gostinstva in turizma v ostalih ljubljanskih občinah in v mestu Ljubljana

2. MOŽNOSTI RAZVOJA GOSTINSTVA IN TURIZMA

- 2.1. Pregled možnosti razvoja
- 2.2. Predlog aktivnosti

Avgust 1987

UVOD

V okviru narodnega gospodarstva pomenita turizem in gostinstvo pomembno panogo, ki s svojimi kvalitativnimi storitvami vpliva na povečanje družbenega proizvoda ter na povečanje konvertibilnega priliva. Organske ločnice med turizmom in gostinstvom pravzaprav ni, ker se oba medsebojno dopolnjujeta in drug za drugega opravljata propagando.

V nalogi želimo prikazati ekonomski razvoj in stanje te dejavnosti v občini Ljubljana-Šiška, opozoriti na aktualna vprašanja v današnjih pogojih gospodarjenja ter oceniti možnosti razvoja. Zavod za družbeno planiranje Ljubljane bo naknadno izdelal nalogo Možnosti enotnega razvoja turističnih centrov v Ljubljani in tako obdelal to tematiko tudi za občino Ljubljana-Šiška.

1. ANALIZA KVANTITATIVNIH KAZALCEV

1.1. Poslovni rezultati

V gostinstvu in turizmu v občini Ljubljana-Šiška se ustvarja 1,68 % družbenega proizvoda; v panogi je zaposlenih 2,24 % vseh delavcev v občini. Organizacije združenega dela iz dejavnosti

TABELA 1: Rezultati poslovanja organizacij združenega dela gostinstva in turizma v občini Ljubljana-Šiška v obdobju 1984–1986 in celotnega gospodarstva občine v letu 1986

Elementi	Gostinstvo in turizem					Gospodarstvo		
	1984	IND 84/83	1985	IND 85/84	1986	IND 86/85	1986	IND 86/85
Celotni prihodek (CP)	1.015		2.005	198	4.358	217	688.625	183
Dehodek (DOH)	442		804	200	2.083	236	160.927	218
Čisti dohodek	349		715	204	1.699	238	112.940	222
Akumulacija	46		91	199	202	220	29.318	206
Ø št. zaposlenih	710		740	104	765	103	34.103	101
Rentabilnost $\frac{\text{Sr. za repr.}}{\text{PUPS}} \cdot 100 \%$	6,6		7,6	115	9,0	118	13,2	110
Produktivnost $\frac{\text{DOH}}{\text{št. del.}}$	653		1.253	192	2.863	228	4.719	217
Akumulativna sposobnost $\frac{\text{AK}}{\text{PUPS}} \cdot 100 \%$	3,8		4,8	126	6	125	6,3	105
Delež akumulacije v DOH (%)	10,4		10,4	100	9,7	93	18,2	94
Delež prihodka ustvarjenega na tujem trgu v celotnem prihodu (%)	4,9		6,8	139	8,0	118	14,3	

Organizacije združenega dela gostinstva in turizma, ki so v letu 1986 imele sedež v občini Ljubljana-Šiška:

- MERCATOR-HOTELI-GOSTINSTVO TOZD Ilirija
- DO TABOR
- SOZD INTEGRAL DO Golfurist TOZD Gostinstvo Ljubljana
- ZPS TZ LITOSTROJ TOZD Zunanje storitvene enote
- NASTANITVENI CENTER ŠIŠKA

gostinstva s sedežem v občini Ljubljana-Siška so v letu 1986 ustvarile 4.358 mio din celotnega prihodka in je bil v primerjavi z letom 1985 večji za 117 % (celotno gospodarstvo občine za 83 %). V celotnem prihodu gospodarstva občine predstavlja celotni prihodek gostinstva in turizma le 0,63 %. Dohodek je bil v letu 1986 realiziran v vrednosti 2.083 mio din, kar je 136 % več kot v letu 1985 (v celotnem gospodarstvu občine je večji za 118 %). V doseženem dohodku gospodarstva predstavlja dohodek gostinstva in turizma 1,29 %. Organizacije so dosegle 1.699 mio din čistega dohodka, kar je 138 % več kot v letu 1985 (celotno gospodarstvo za 122 %). V celotnem doseženem čistem dohodku gospodarstva predstavlja doseženi čisti dohodek gostinstva in turizma 1,5 %.

TABELA 2: Struktura finančnega rezultata ustvarjenega v gostinstvu in turizmu v celotnem gospodarstvu občine Ljubljana-Siška (v %)

V letu:	1984	1985	1986	1987
Celotni prihodek	0,53	0,56	0,63	
Dohodek	0,95	1,12	1,29	
Čisti dohodek	1,29	1,44	1,50	
Akumulacija	0,51	0,64	0,69	
Št. zaposlenih	2,21	2,25	2,24	
Št. TOZD, DO	8	5	5	7
Št. DSSS	1	2	2	2

Op.: Zajete so samo organizacije združenega dela gostinstva in turizma, ki imajo sedež v občini Ljubljana-Siška.

Razvidno je (tabela 2), da se je dosežen delež celotnega prihodka, dohodka, čistega dohodka in akumulacije v gostinstvu in turizmu v celotnem gospodarstvu Ljubljana-Siška v obdobju 1984–1986 počasi povečeval. Število zaposlenih se je v letu 1986 na področju te dejavnosti zmanjšalo za 1 %, medtem ko se je v celotnem gospodarstvu povečalo za 1,7 %.

Delež prihodka ustvarjenega na tujem trgu v celotnem prihodu gostinstva in turizma v letu 1986 je bil 8 % in je bil nižji kot v gospodarstvu občine, ki je znašal 14,3 %. Prihodki od prodaje storitev na tuji trg so v letu 1986 znašali 347 mio din, kar v občinskih prihodkih ni predstavljal bistvenega pomena. Ta dejavnost je v letu 1986 dosegla nižjo reproduktivno in akumulativno sposobnost kot gospodarstvo občine, prav tako tudi nižjo produktivnost in znatno manjši delež akumulacije v dohodku.

1.2. Dejavnost nosilcev gostinsko turistične ponudbe:

Mercator-DO Hoteli-Gostinstvo-TOZD Hotel Ilirija je najpomembnejši nosilec gostinske dejavnosti na področju Ljubljana-Siška, ki ima svoje enote razporejene tudi na področju drugih slovenskih občin. TOZD skrbi za kulturno raven prostora, kvaliteto postrežbe, pestrost jedi in specializacijo ponudbe.

Poslovna uspešnost TOZD Ilirija je v obdobju 1984–1986 in polletju 1987 nihala: poslovanje v letu 1984 je bilo slabše kot v letu 1983, stanje se je ponovno izboljšalo v letu 1985, toda v letu 1986 spet poslabšalo, saj so v I. tromesečju poslovali z izgubo. Finančni rezultat v polletju 1987 kaže na ponovno izboljšanje. Delež akumulacije v dohodku je v celotnem obdobju padal in je v lanskem letu predstavljal le še 4 %, medtem ko je v polletju 1987 porastel na 7 %. Od vseh obratovalnic v TOZD so bifeji najbolj donosni.

V tem srednjeročnem obdobju so investirali v nabavo teptalca snega v vrednosti 80 milijonov din v PE Hotel Bor, Črni vrh. Soudeleženi so pri izgradnji novega gostinskega trgovskega centra v Fužinah s svojim deležem v višini 60 mio din. V obratih v občini Ljubljana-Siška so izvedli rekonstrukcije obratov in nabavili nove hladilne kapacitete. V obdobju do leta 1990 načrtujejo odkup gostinskega lokala v občini Vič-Rudnik. V motelu Tikveš želijo povečati prenočitvene kapacitete, toda zaradi pomanjkanja finančnih sredstev to še ne bo možno.

Hotel Ilirija ne bo povečeval svoje ponudbe v občini Ljubljana-Siška in ne bo zmogel prevzeti vloge nosilca turističnega razvoja (Zbilje in Dragočajna).

Motel Medno posluje kot poslovna enota DO Kompas TOZD Magistrat, preko katere pridobi največ gostov. DO je zagotovila tudi sredstva za sanacijo centralnega objekta motela. Investicija s katero bodo pridobili 27 novih ležišč je v teku in bo zaključena v letu 1988. V sklopu motela je bila v letu 1986 odprta brezcarinska prodajalna (Duty free shop) za izboljšanje in popestritev ponudbe tujim gostom. Organizacija v perspektivi nima namena širiti dejavnosti, namerava pa urediti okolico za rekreacijsko ponudbo.

SOZD Integral DO Golfurist TOZD Gostinstvo nudi gostinske in prenočitvene kapacitete, predvsem za domače goste.

Število nočitev se stalno veča, zato je izkoriščenost kapacitet zelo visoka (74 %).

Srednja šola za gostinstvo in turizem upravlja s Hotelom Bellevue od leta 1953. Danes je hotel najslabše urejen obrat v močno dotrajanem objektu, ki je spomeniško zaščiteno. Hotel ves čas služi za praktično vzgojo mladih gostinskih kadrov. Posluje kot komercialni gostinski obrat in ustvarja akumulacijo, ki jo sproti porablja za naložbe. Že v letu 1954 so bili izdelani vsi glavni projekti za preureditev starega in dograditev novega hotela Bellevue. Zataknilo se je pri financiranju, saj šola ni bila sposobna najeti visoka kreditna sredstva; ob tem šoli ni uspelo pridobiti ustreznega soinvestitorja do danes. Resnejši dogovori o preureditvi hotela so se pričeli v letu 1962, ter 1984, ko je bil oblikovan konzorcij investitorjev, ki ni uspel realizirati programa. Kompas naj bi v letu 1985 prevzel hotel in ga adaptiral, vendar zataknilo se je pri odškodnini, ki bi jo moral povrniti šoli. SOZD IMOS je s sovlaganji tujega partnerja v letu 1986 preizkušal možnosti izgradnje novega hotela de-lux kategorije in ureditve okolice. Iskra Delta je v letu 1986 želela soinvestirati in izvesti prizidek za računalniško izobraževanje, toda po izdelavi projekta so odstopili od investicije. Letos so potekali informativni pogovori o soinvestiranju s Pivovarno Union, Slovinom, Smeltom in Casinojem v Portorožu. Šola je z lastnimi sredstvi opravila obnovo strehe in čelnega dela fasade in sanitarij. O dotrajanosti objekta, ki ne ustreza več sodobnim hotelskim normam je šola seznanila Skupščino mesta Ljubljane, Turistično poslovno skupnost, Splošno združenje za gostinstvo in turizem, toda trenutno ni konkretnih izgledeov za pričetek izvajanja to zahtevne investicije.

Nastanitveni center Šiška ob Celovski cesti nudi nočitvene kapacitete delavcem različnih organizacijah združenega dela z družbeno prehrano.

Organizacije združenega dela iz področja gostinstva in turizma nimajo razvojnih konceptov, prav tako pa ne sredstev z njihovo realizacijo.

V avto kampu, ki deluje v okviru turističnega društva Dragočajna so v letu 1986 sprejeli prve goste v naturističnem delu kampa in dosegli večje število nočitev tujih gostov. Dokupili bodo še del zemljišča, ker želijo povečati kapacitete, medtem ko za izgradnjo večnamenskega objekta s trgovino ne bodo imeli dovolj lastnih sredstev.

Ugotavljamo, da so nekatera turistična društva aktivna (TD Zbilje, TD Smlednik, TD Dragočajna-Moš, TD Šmarna gora, KS Sora, TD Katarina, TD Ljubljana-Siška, TD Dravljce) v drugih pa je dejavnost zamrla. Zaradi majhnega obsega sredstev za širjenje te dejavnosti so programi društev usmerjeni v manjše akcije. Za potrebe stacionarnega in tranzitnega turizma so pomembni vsi gostinski lokali v občini, še posebej pa tisti, ki so situirani ob prometnih vpadnicah.

Sekcija gostincev pri Obrtnem združenju občine Ljubljana-Siška s svojim delovanjem usmerja nosilec samostojnega osebnega dela k izboljšanju ponudbe, organizira strokovne posvete in opravlja druge naloge, ko so zajete v programu te sekcije.

Ugotavljamo, da se kmečki turizem v Dolomitih in Vodicah ni uveljavil v popolni meri.

Gostinske usluge nudijo tudi nekatere organizacije katerih osnovna dejavnost ni gospodarske narave:

Planinska društva na Rašici, v Medvodah in Govejku ter društvi upokojencev v Šiški in Medvodah. Za izletniški turizem so pomembni gostinski obrati na Toškem čelu, na Trnovcu in v Topolu.

1.3. Gostinske zmogljivosti

Pregled gostinskih zmogljivosti v obdobju 1970–1986 (tabela 3) kaže, da se je v zasebnem sektorju zmanjšalo število gostiln v korist bifejev in okrepčevalnic, v družbenem sektorju pa se je zmanjšalo število klasičnih restavracij in povečalo število enot družbene prehrane, ker le-te nudijo bolj ugoden finančni rezultat skozi celo leto. Število obratovalnic in število sedežev stalno raste. Število ležišč se je do leta 1980 povečalo, nato pa zmanjševalo.

Ugotavljamo, da tako v družbenem kot zasebnem sektorju gostinstva prevladuje večje število finančno donosnejših obratovalnic, ki po namenu uslug zožujejo kvaliteto gostinsko-turistične ponudbe, kar ni v skladu s srednjeročno in dolgoročno usmeritvijo te dejavnosti.

Davčna politika v občini z olajšavami želi podpirati razvoj gostinstva in turizma. V ta namen odlok o davkih občanov določa nekoliko višjo stopnjo davka za bifeje (40 %) in nekoliko nižje za gostišča (35 %). Davčne olajšave pri opravljanju gostinske dejavnosti so že leta predpisane in sicer če je več kot 40 % celotnega prihodka doseženo s strežbo hrane in prenočevanja se občinski davek zmanjša za 30 %.

Pri oddajanju opremljenih sob turistom preko turistične organizacije ali turističnega društva je zasebnik oproščen davka na pridobljeni dohodek do višine trikratnega povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka zaposlenega delavca v SR Slovenije v preteklem letu.

V letu 1986 so gostinske zmogljivosti v občini Ljubljana-Šiška šteje 89 gostinsko-turističnih enot, od tega je bilo 42 obratovalnic v zasebni lasti. Vsi ti gostinski obrati so imeli 1198 ležišč in 8294 sedežev. Več kot polovica vseh sedežnih kapacitet (54 %) je v lasti zasebnega sektorja.

TABELA 3: Gostišča po vrstah gostinskih objektov

	1970	1980	1986
Hotel B	1	1	1
Hotel D in C	2	1	1
Okrepčevalnice			
– v tem zasebniki	/		9
Moteli, penzioni	1	4	2
Kampingi		1	1
Gostilne	44	38	22
– v tem zasebniki	40	38	17
Klasična restavracija	3	6	1
Samopostrežna restavracija	–	1	2
Restavracija družbene prehrane	7	7	12
Bifeji	12	20	36
– v tem zasebniki			14
Ostali lokali	3	5	2
Obratov skupaj	73	86	89
Ležišča skupaj	864	1494	1198
Sedeži skupaj	6176	7765	8294
– v tem zasebniki			2934

Vir: Statistični letopis

1.4. Turistični promet

V zadnjih letih beležimo manjši obisk gostov. V letu 1986 je bilo 94.482 gostov (IND 97) od tega 40.381 tujih obiskovalcev, katerih število je poraslo (IND 106) in je njihov delež v skupnem številu 42,7%.

Število nočitev je v letu 1985 nekoliko poraslo, v letu 1986 ponovno zmanjšalo in sicer pod število iz leta 1984 (IND 98). Vseh nočitev je v letu 1986 bilo 156.418, od tega je bilo prenočitev tujih gostov 53.106, kar pomeni porast za 6%. V strukturi pomenijo tuje nočitve 34% vseh nočitev.

TABELA 4: Gosti in nočitve v letih 1984–1986 na območju občine Ljubljana-Šiška

GOSTJE					
Leto	Vsi	IND	Tuji	IND	% tujih gostov
1984	99.492		38.445		38,6
1985	97.481	98	37.918	98	38,9
1986	94.482	97	40.381	106	42,7
I–VI. 1987	39.410	95	12.432	90	31,5
NOČITVE					
Leto	Vse	IND	Tuje	IND	% tujih nočitev
1984	157.597		51.184		32,5
1985	159.332	101	50.272	98	31,6
1986	156.418	98	53.106	106	34,0
I–VI. 1987	67.963	95	19.063	107	28,0

Vir: Statistični letopis

Gostinsko povpraševanje v občini Ljubljana-Šiška je preko leta dokaj enakomerno in zagotavlja dobro izrabo gostinskih zmogljivosti. V letu 1986 so gostinski lokali v občini ustvarili 5.338 mio din prometa. Samostojno osebno delo je ustvarilo 19,2% celotnega gostinskega prometa. Delež prometa, ki ga ustvari zasebni sektor gostinstva iz leta v leto narašča. V družbenem sektorju je večji del prometa ustvarjen s prometom od hrane in napitkov, pijač in prenočitev, medtem ko je v zasebnem sektorju glavnina prometa ustvarjena s prodajo pijač.

TABELA 5: Promet gostinskih obratov (združeno delo in samostojno osebno delo)

	m mio din		
	1985	1986	IND
Promet skupaj	2.467	5.338	216
– združeno delo	2.137	4.477	209
– samostojno osebno delo	330	861	260
% ki ga ustvari samostojno osebno delo	15,5	19,2	

1.5. Primerjava z dejavnostjo gostinstva in turizma v ostalih ljubljanskih občinah in v mestu Ljubljana.

Ljubljana ima dolgoletno turistično tradicijo, ki se je večala z gospodarsko, kulturno in politično močjo mesta ter s funkcijo važnega prometnega vozlišča. Na osnovi omenjenih dejstev gostinstvo in turizem občine Ljubljana-Šiška dosega drugi najvišji delež v celotnem turističnem prometu mesta Ljubljane. Podatki iz leta 1985 kažejo, da je gostinstvo in turizem občine s prometom gostinskih obratov ustvarilo 16,2% celotnega gostinskega prometa v Ljubljani, gostilo 17,5% vseh obiskovalcev mesta in prenočilo 20,1% vseh obiskovalcev, ki so prenočili v Ljubljani.

TABELA 6: Struktura gostinsko-turističnega prometa v občini Ljubljana-Šiška v skupnem gostinsko-turističnem prometu mesta Ljubljane v letu 1985 (v %)

Občina	Vrednost prometa	Št. gostov	Št. nočitev
Šiška	16	17	20
Bežigrad	12	5	6
Center	52	77	74
Moste-Polje	12	Ø	Ø
Vič-Rudnik	8	Ø	Ø
Mesto skupaj	100	100	100

Če primerjamo poslovni rezultat gostinstva in turizma občine Ljubljana-Šiška z gostinstvom in turizmom mesta Ljubljane v letu 1986 oziroma če primerjamo samo rasti finančnih kazalcev ugotovimo, da je ta dejavnost v občini Ljubljana-Šiška dosegla boljše rezultate kot gostinstvo in turizem v mestu.

Celotni prihodek gostinstva in turizma je v letu 1986 rasel za 2 % hitreje kot v gostinstvu in turizmu mesta. Zaradi počasnejše rasti porabljenih sredstev v gostinstvu in turizmu občine je dohodek oziroma čisti dohodek rasel hitreje kot v mestu (22 % oziroma 24 %). Sredstva za reprodukcijo so v gostinstvu občine porasla za 51 % več kot je bila povprečna rast le-teh v mestu Ljubljana.

TABELA 7: Primerjava rasti posameznih finančnih kazalcev v letu 1986

Kazalci	Gost. in tur. mesto IND	Gost. in tur. Ljubljana-Šiška IND
Celotni prihodek	215	217
Porabljena sredstva	216	203
Dohodek	214	236
Čisti dohodek	214	238
Sredstva za reprod.	160	211

Vir: Podatki Služba družbenega knjigovodstva Ljubljana

2. MOŽNOSTI RAZVOJA GOSTINSTVA IN TURIZMA

2.1. Pregled možnosti razvoja

Intenzivni razvoj turizma v nekaterih regijah in občinah nam kaže, kako so se te občine dvignile iz nerazvitosti na prva mesta po ustvarjenem dohodku, v naši občini pa prav v turizmu vse bolj zaostajamo. Pričelo je prevladovati spoznanje, da se moramo lotevati zlasti tistih nalog, ki nam bodo omogočile brez večjih vlaganj v nove zmogljivosti dvigniti predvsem kakovost turistične ponudbe, s katero bomo lahko pritegnili tudi zahtevnejše goste. Seveda moramo dolgoročno načrtovati tudi nove zmogljivosti, ki jih dopuščajo naravne danosti in hkrati razvoj drugih dejavnosti na področju krajevnih skupnosti. Pri sleherni naložbi v turistično

gospodarstvo bomo morali bolj preudarno kot doslej presoјati, koliko in kako prispevajo nova vlaganja ne samo k povečanju in izboljšanju turističnih zmogljivosti, ampak tudi k neposrednemu in posrednemu širjenju, dopolnjevanju in izboljšanju turistične ponudbe, s tem pa k večanju turistične potrošnje in gospodarski uspešnosti turističnega gospodarstva. Ponudbe turizma v naši občini še nimamo najboljše izoblikovane, zato jo bomo morali prilagajati novim oblikam povpraševanja in različnim skupinam gostov – mladim in starejšim, zdravim in rekonvalescentom, ljubiteljem športa, zabave in kulture ter zgodovinskih, naravnih in drugih privlačnosti ter ne nazadnje poslovnemu turizmu, ki ga še najbolj potrebujejo tudi organizacije združenega dela naše občine.

Dobro poznavanje občinskega prostora nam pove, da imamo od ljubljanskih občin najidealnejše pogoje. Če pogledamo samo naše hribovce od Katarine, Šmarne gore, reke Save, Sore, jezera, gozdove, izvire tople vode, ugotovimo, da lahko razvijemo vse vrste turizma povezane z rekreacijo za domače in tuje goste ter naše kraјane. Zato je potrebno bolj intenzivno izrabiti možnosti, ki jih ponujajo obstoječe naravne, kulturne, športne, družbene in druge posebnosti, ki so v naši občini. Izkoristiti bo potrebno tehnične zmogljivosti kajakaških prog, zmajarskega starta, športnih stadionov, kopaliških naprav Save in Sore. Doseči bo potrebno tako organiziranost v gostinskih turističnih dejavnostih, da bo združevala specifično ponudbo območij Katarine, Sore, Toplega vrelca, Save, mesta Ljubljane v značilni občinski šišenski paket. Pospešiti moramo razvoj obstoječih rekreacijskih središč in območij, ki so v ta namen že določena v srednjeročnem in dolgoročnem planu mesta in občine Ljubljana-Šiška: Tivoli, Šišenski hrib, Mostec, Koseški bajer, območje Šmarne gore in Zbiljskega jezera, območje ob Savi in Sori, območje Rašice in Straže, ter kamp Dragočajna. Površine Tivolija in del Rožnika so zaščitene z mestnim odlokom, kar bo potrebno storiti tudi za Šišenski hrib ter območje od Zbiljskega jezera do Trbojskega jezera. Problematika čiščenja Zbiljskega jezera se bo reševala v okviru študije o izgradnji verige elektrarn na Savi. Območje, kjer stoji DO Agrostroy je predvideno za rekreacijo, zato bo potrebna postopna selitev te DO. Na osnovi zaključkov o možnostih enotnega razvoja turističnih centrov v Ljubljani bo potrebno pripraviti osnutek odloka o zaščiti prostora za turistično rekreacijski razvoj.

Zemljepisna lega, prometna povezanost in razgibanost terena nam omogočajo, da bi zgradili najmanj 1000 prenočitvenih kapacitet, od avto-campov, penzionov in do hotelov visoke B kategorije. Zato se je potrebno ob razpravah prostorskih možnosti čimprej dogovoriti za izrabo ustreznih prostorov, ker je od tega odvisno, kakšne vrste turizem bomo razvijali na posamezni lokaciji. Ocenjujemo, da je prostor s svojimi turističnimi privlačnostmi in zmogljivostmi sposoben nuditi širšo turistično ponudbo. Sedanji turistični potencial lahko povečamo bodisi z zviševanjem kakovosti turistične ponudbe, ali pa z večjimi vlaganji, ki bodo omogočala ohranjanje in izboljšanje obstoječih prostorskih možnosti. Razvojni načrti naših gostinskih organizacij združenega dela bodo morali upoštevati potencialne možnosti, ki jih prostor nudi in oceniti ali je primerno vlagati sredstva v druge občine.

2.2 Predlog aktivnosti

Med slabosti občinskega turizma sodijo zanemarjeno in neurejeno naravno in kulturno okolje, slaba turistična opremljenost prostorov, neustrezna sestava in kakovost prenočitvenih zmogljivosti, slaba kadrovska sestava, nerazvita dopolnilna turistična ponudba, pomanjkanje naloženih sredstev, nezadostna organiziranost in poslovna povezanost turističnega gospodarstva kot celote in nenazadnje turistična neosveščenost številnih delavcev v gospodarstvu, negospodarstvu in v družbenih dejavnostih. Zaradi teh slabosti s sedanjo turistično ponudbo ne moremo razvijati zahtevnejšega in donosnejšega turizma. Postopoma bomo morali dopolnjevati ponudbo, dvigati njeno kakovost, jo popestriti in oblikovati turistični izdelek, ki bo značilen za občino kot celoto in bo privabljal tudi zahtevne goste z različnimi motivi. Za doseganje enotne informiranosti v tej dejavnosti podpiramo razvoj računalniško podprtega informacijskega sistema v SR Sloveniji in v Ljubljani, za katerega naj bi bila nosilca programa Turistična poslovna skupnost in Ljubljanska turistična zveza.

Za usmerjanje razvoja gostinsko-turističnega gospodarstva bi bilo primerno ovrednotiti vlogo turizma v občini in njegov dolgoročni razvoj; ovrednotiti elemente turistične ponudbe (v okviru tega tudi varstvo in optimalno rabo turistično-rekreacijskih virov), konkurenčnost in planiranje razvoja ter oblikovati strategijo enotnega tržnega nastopa občinskega turizma z nastalim občinskim gospodarstvom na osnovi enotnega informacijskega sistema v občini in v mestu. To vprašanje lahko predstavlja dispozicijo

raziskovalne naloge, ki naj jo izdela občinska raziskovalna skupnost.

Rekreacijski turizem je skupnega pomena vseh občin v Ljubljani. Zato je bilo v družbenem planu občine 1981–1985 predvideno, da bo v okviru dogovora o temeljih plana Skupščine mesta Ljubljana in ljubljanskih občin sklenjen samoupravni sporazum o skupnih osnovah za razvoj rekreacijskih centrov Sora, Zbilje, Mostec, Šmarna gora idr. in da bodo določene prioritete izgradnje. Ta naloga ni bila realizirana, niti ni prišlo do konkretnega vključevanja teh centrov v skupni mestni program razvoja turizma. Zato predlagamo, da Zavod za družbeno planiranje Ljubljana v sodelovanju z raziskovalnimi skupnostmi izdela nalogo »Možnosti enotnega razvoja turističnih centrov v Ljubljani«, kar ima vključeno v svoj program dela za leto 1988.

Mestni komite za urbanizem in varstvo okolja naj pripravi odlok o varstvu narave in zaščiti okolja za področje od Zbiljskega jezera do Trbojskega jezera, da se očuvajo znamenitosti kraja in zelene površine. Podobno bo potrebno storiti za vse dolgoročno opredeljene rekreacijske površine.

V vzgojno izobraževalni program šol naj se uvede »turistična ura«, ki bo omogočala spoznavanje turističnih znamenitosti občine in ustvarjala pogoje za boljšo informiranost domačin in tujih gostov.

Proučiti je treba možnosti izdelave prospekta občine Ljubljana-Šiška. Zato se imenuje komisija v sestavi tov. Jezeršek Franc, Rankel Janez in Potrč Vinko.

Na osnovi analize, ki jo je izdelalo Splošno združenje gostinstva in turizma Slovenije ocenjujemo, da je poslabšano stanje na področju gostinstva in turizma deloma posledica delovanja ukrepov tekoče ekonomske politike. Zato podpiramo predloge in pobude za izboljšanje gospodarskega položaja v gostinsko-turistični dejavnosti z ustrežno družbeno in gospodarsko politiko na zvezni in republiški ravni, kot so predlagani v nalogi »Analiza problematike in razvojna vprašanja gostinstva v Ljubljani.«

Predsednik komisije
Dušan Dolinar, l. r.

OBČINA LJUBLJANA-ŠIŠKA
SEKRETARIAT ZA OBČO UPRAVO
Štev.: 6/10-2-72/86
Datum: 14. 8. 1987

PRIKAZ ODLOKOV, KI JIH JE SPREJELA SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA

1. Splošno

Občina je z ustavo opredeljena kot samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, ki temelji na oblast in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. V občini delovni ljudje in občani ustvarjajo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese, zadovoljujejo skupne potrebe ter uresničujejo oblast in upravljajo druge družbene zadeve.

V občini odločajo delovni ljudje in občani samoupravno organizirani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v drugih oblikah samoupravnega združevanja ter v družbenopolitičnih organizacijah. Delovni ljudje in občani odločajo v občini tako, da v njej uresničujejo oblast in upravljajo druge družbene zadeve z različnimi oblikami odločanja z osebnim izvajanjem, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter po delegacijah in delegatih v občinski skupščini in drugih organih samoupravljanja.

Ena izmed najpomembnejših oblik uresničevanja pravic in dolžnosti občine je njena normativna funkcija. Ta izhaja iz ustave ter statuta občine. V občini kot temeljni družbenopolitični skupnosti se uresničujejo vse funkcije, torej tudi normativna funkcija, razen tistih, ki se v skladu z ustavo uresničujejo v širših družbenopolitičnih skupnostih.

Občinske normativne pristojnosti delimo na izključno pristojnost občine v okviru katere samostojno sprejema predpise in na mešano pristojnost občine in republike, v okviru katere občina skupaj z republiko ureja isto področje normativnega urejanja. Področja v mešani pristojnosti so določena v ustavi SR Slovenije. Prav tako pa normativno dejavnost v občini glede na to ali se z njo izraža njena oblastna ali samoupravna narava, razdelimo tudi